Coimisiún na Scrúduithe Stáit

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2011

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA

NASCMHODÚIL

LEIBHÉAL COMÓNTA

CGAT
Scrúdú Nascmhodúl

Scéim Mharcála agus Réiteach

Scrúdú Scríofa 2011

Marcanna Iomlána an Scrúdaithe 160
Gradam 128 marc
Fiúntas 104 marc
Pas 80 marc

Nótaí Scéime Marcála agus Tacaíochta le húsáid leis an Scéim Mharcála

Ba chóir na pointí seo a leanas a thabhairt ar aird agus an scéim mharcála seo á breithniú:

- Níl na nótaí tacaíochta atá léirithe eisiach nó cinntitheach agus is féidir glacadh le freagraí ailtéarnacha má mheastar iad a bheith bailí;

- Is nótaí tacaíochta iad agus ní freagraí samplacha ná molta;

- Déantar pointí eolais ábhartha breise a chuireann iarrthóirí i láthair a mharcáil agus a bhronnadh ar bhonn a gcuid fiúntas;

- Tá na sonraí a theastaíonn i bhfreagra ar bith cinntithe ag an gcomhthéacs agus ag an mbealach a chuirtear an cheist agus ag líon na marcanna a tugadh don fhreagra ar an bpáipéar scrúdaithe. Dá bhrí sin is féidir le riachtanais agus leithdháiltí marcanna athrú ó bhliain go bliain.

Roinn A **Closamharc** **30 marc**

Cuid 1

C.1 Cad is obair dheonach ann? **1 marc**

Is éard is obair dheonach ann ná obair a dhéanann daoine le cúnamh a thabhairt do dhaoine eile/ar mhaithe le cúis ar leith. 1 mharc

C.2 Cén fáth a bhféachtar ar an obair dheonach mar ghníomhaíocht neamhleithleach? **2 mharc**

Cuirtear an mhaith chun cinn/feabhas ar chaighdeán saoil daoine eile.

2 @ 1m

C.3 Cén fáth ar thaitin an eagraíocht 'CABHAIR ÉIREANN' le hOrla? **3 mharc**

1. Mar tá easpa dídine ag dul i méid i láthair na huaire.
2. Bhíomar an-tógtha le fís na heagraíochta 'go bhfuil gach duine i dteideal áit dá chuid féin a bheith aige'
3. Thaitin linn freisin gur chuidigh siad le réimse leathan daoine, óg, aosta, fir, mná agus cúlraí éagsúla acu.

3 @ 1m

Cuid 2

C.4 Cosúil le mórán eagraíochtaí deonacha, tá mórán athruithe feicthe ag 'CABHAIR ÉIREANN' le blianta beaga anuas. Tabhair breac-chuntas ar chuid de na hathruithe seo. **4 mharc**

1. Tá easpa dídine ag dul i méid mar thoradh ar dheacrachtaí airgid.
2. Mar thoradh ar chúiseanna pearsanta, teaghlaigh nó sláinte.

2 @ 2m

C.5 Mínigh an cineál cúnaimh a bhíonn ar fáil ag cliaint 'CABHAIR ÉIREANN'. **4 mharc**

1. Bíonn brúnna éigeandála/cóiríocht ghearrthéarmach ar fáil dóibh.
2. Féachann siad le cóiríocht bhuan a chur ar fáil do gach duine.
3. Cuireann béilí nach mbíonn daor ar fáil.
4. Tugann comhairle neamhchlaonta.
5. Spreagann cliaint a bheith páirteach i gcláir oiliúna/oideachais.
6. Cuireann oibrithe deonacha a mbíonn go leor taithí acu tacaíocht ar fáil/tairgeann tacaíocht d'aon duine a iarrann cúnamh orthu/áit le dul/ duine le teagmháil a dhéanamh leo.
7. Cuidíonn le cliaint an t-athrú a dhéanamh ó a bheith gan dídean.

4 @ 1m

C.6 Cén fáth a spreagann 'CABHAIR ÉIREANN' daoine óga le bheith ag obair go deonach ina n-eagraíocht? **4 mharc**

1. Bíonn daoine óga fuinniúil/ díograiseach. Tugann ardú meanman do chliaint agus bíonn siad dóchasach.
2. Tá réimsí go leor ann/gnéithe praiticiúla inar féidir leo dul ag obair e.g. cuidiú i mbrúnna/i siopa caifé/anraith a roinnt/idirghníomhú lenár gcliaint go ginearálta.

2 @ 2m
(1 + 1)

Cuid 3

C.7 Cén fáth ar shocraigh Orla gan a hagallamh le Stiofán, fear gan dídean, a thaispeáint? Cad a d'fhoghlaim Orla, ón agallamh a bhí aici le Stiofán, faoi bheith gan dídean agus faoi dhearcadh daoine i leith na ndaoine gan dídean. **6 mharc**

Shocraigh Orla gan an t-agallamh le Stiofán a thaispeáint mar go raibh sí ag iarraidh a bheith measúil ar a dhínit/mar go raibh sé beagán róphearsanta. 1m

D'fhoghlaim Orla;

1. Go bhfuil sé crua a bheith gan dídean.
2. Gur daoine cineálta iad formhór na ndaoine a chastar air.
3. Labhraíonn roinnt díobh go tarcaisneach leis/deir leis post a fháil.
4. Áiríonn sé uaidh nach bhfuil áit aige dó féin ná gnáthbhealach saoil aige.
5. Ní airíonn sé sábháilte ar na sráideanna.

5 @ 1m

C.8 Is féidir fás agus forbairt phearsanta a bhaint amach ach páirt a ghlacadh in obair dheonach. Mínigh brí an ráitis sin. **6 mharc**

1. Déantar tréithe pearsanta a fhorbairt, díocas, foighne agus tuiscint mar shampla. Foghlaimíonn tú le nithe a dhéanamh as do stuaim féin, léirítear dílseacht agus fuinneamh.
2. Cuireann scileanna/CV níos fearr le deiseanna fostaíochta/cuidiú leat sa saol oibre amach anseo.
3. Déanann difear le feabhas a chur ar an bpobal/déanann difear do chaighdeán saoil daoine/ag déanamh an phobail ina bhfuil tú níos sábháilte agus níos deise le cónaí ann.
4. D'fhoghlaim le bheith tuisceanach; d'eagraigh imeacht bailithe airgid de do chuid féin.

2 @ 2m
(1 +1)
2 @ 1m

Roinn B **Cás-Staidéar** **30 marc**

C.1 Luaigh agus mínigh **trí** thréith/scil fiontraíochta atá léirithe ag Sorcha. **6 mharc**

1.	Nuálacht/Cruthaitheacht:	Tháinig sí ar smaointe nua nó ar bhealaí le feabhas a chur ar smaointe a bhí ann cheana.
2.	Spreagtha:	Cuireann sí tús leis an obair í féin/fonn oibre uirthi. Is mian léi a bheith réalaíoch/sásamh pearsanta.
3.	Réalaíoch:	Tuigeann sí cad atá le déanamh gan a bheith ró-uaillmhianach.
4.	Tógann Rioscaí:	Tá sí sásta dul ina bhun í féin agus tá sí sásta na rioscaí a bhainistiú, idir rioscaí pearsanta agus airgeadais
5.	Deimhneacht:	Tá sí go maith i dtaobh cinntí a ghlacadh. Déanann sí go tapa agus go cinnte iad.
6.	Solúbthacht:	Tá sí sásta a gairm a athrú de réir mar is gá.
7.	Oibríonn go crua:	Tá sí sásta iarracht mhór /uaireanta/obair a chur isteach.

3 @ 2m
(1 + 1)
1m ar a lua + 1m ar chur síos
Ní cheadaítear freagraí a thabhairt an athuair

C.2 (i) Cad iad na buntáistí a bhainfidh Sorcha as clárú i gcúrsa deartha suíomh gréasáin?
(ii) Beidh an gnó seo á rith ag Sorcha ina haonar (trádálaí aonair). Cén tionchar a bheidh ag Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC) (ICT *i mBéarla)* ar an Aisling Aoibhinn? **12 mharc**

1. Tá sí ábalta a suíomh gréasáin féin a dhearadh/Baineann úsáid as a scil nua/ag cur lena scileanna TFC.
2. Sábhálann airgead/ní theastaíonn dearthóir gairmiúil uaithi.
3. Tá buntáiste ó thaobh iomaíochta aici má tá suíomh gréasáin gairmiúil aici/íomhá mhaith.
4. Lena léiriú do Bhainc/do Bhord Fiontar an Chontae go bhfuil sí dáiríre faoi thosú aisti féin.

4 @ 1m

(ii) Tionchar a bhíonn ag TFC

1.	Idirlíon/Ríomhphost/ Suíomh gréasáin/Láithreáin líonraithe shóisialta	
		Suíomh gréasáin le fógraíocht a dhéanamh ar earraí/ orduithe a ghlacadh Le féachaint cad atá ar siúl ag iomaitheoirí. Íocaíocht ar líne (paypal) Le taighde margaidh a dhéanamh
2.	Pacáistí Bogearraí	Próiseáil Focal/Bunachar Sonraí /Foilsitheoir Le bheith gairmiúil i dtaobh na litreacha, na sonrasc, na bhfógrán a sheolann sí amach. Éascaíocht ó thaobh eolas a stóráil.
3.	Airgeadas	Cuntais/párolla/scarbhileoga a choinneáil. A bheith ábalta baincéireacht ar líne a dhéanamh. Éascaíocht ó thaobh buiséid a chur le chéile/figiúirí a athrú. Íocaíochtaí ar líne
4.	Forbairt Táirge	Is féidir dearthaí nua-aimseartha cácaí a ullmhú. Féadfaidh custaiméirí grianghraif etc. a chur ar ríomhphost. Taighde a dhéanamh ar dhearthaí ar líne.
5.	Fón Póca/Ríomhaire Glúine/Físchomhdháil/Facs/Fón	
		Déanann an gnó éifeachtach mar go bhfuiltear in ann gnó a dhéanamh in áit ar bith. Laghdaíonn an gá a bhíonn le meaisíní eile ar nós gléasanna freagartha etc.
6.	Impleachtaí Costais	Ríomhphost/bróisiúir a dhearadh/impleachtaí costais atá bailí/fógraíocht ar shuíomh gréasáin

4 @ 2m
(1 + 1)

Gan aon mharc do cheannteidil
Ní cheadaítear pointí a thabhairt an athuair

C.3 Tá Pleanáil mhaith riachtanach chun go mbeidh rath ar fhiontar gnó nua.

(i) Luaigh conas a chabhróidh sé le fiontar Shorcha Plean Gnó a ullmhú.
(ii) Pléigh, faoi cheannteidil ábhartha, na príomhcheisteanna a gcaithfidh Sorcha pleanáil dóibh agus a fiontar nua á thosú aici.
(iii) Mínigh fáth **amháin** a bhféadfadh rath a bheith ar an gcaife i rith mhíonna an gheimhridh. **12 mharc**

(i)

1. Tá a fhios agat na haidhmeanna/cuspóirí atá agat/tú ábalta feidhmíocht mar atá sé a chur i gcomparáid lena bhfuiltear ag súil leis.
2. Beidh sé de dhíth ó bhainc agus ó institiúidí airgeadais eile má dhéanann tú iarratas ar iasacht nó má lorgaíonn tú deontas.
3. Cuidíonn le cinntí a dhéanamh; cuidíonn leat féachaint mar is féidir aidhmeanna, cuspóirí a bhaint amach.
4. Cuidíonn pleanáil le fadhbanna a d'fhéadfadh a theacht chun cinn a aithint agus cuidíonn le fadhbanna a réiteach/LLDB.
5. Cuidíonn leat le pleanáil don todhchaí – costasú/airgeadas/ceannach caipitil.

4 @ 1m

(ii)

1.	Áitreabh/Suíomh	Cá mbunóidh sí an gnó? Cá mhéid cíosa a chaithfidh sí a íoc? An mbeidh costais athchóirithe/athruithe uirthi? Gaireacht don mhargadh/infreastruchtúr. An bhfuil an t-áitreabh feistithe le trealamh?
2.	Airgeadas	Cén caipiteal a theastóidh uaithi don stoc/le tosú? Costais laethúla a bheidh uirthi/costais reatha. An dtabharfaidh soláthróirí creidmheas? Foinsí airgid Cumas iasachtaí a aisíoc/srianta a chuireann iasachtóirí uirthi.
3.	Margaíocht	Conas mar a dhéanfaidh sí fógraíocht/suíomh gréasáin etc? Cé na táirgí a n-éireoidh leo? Cé hiad na cineálacha éagsúla custaiméirí/spriocmhargadh? Cad a bheidh éagsúil fúithise le hais a cuid iomaitheoirí? Caidreamh maith leis an bpobal a choinneáil?
4.	Fostaithe	An mbeidh aon fhostaí ag teastáil uaithi agus cé le haghaidh/cé méid/cé na scileanna a bheidh ag teastáil? Costas pá. Oiliúint a bheidh de dhíth.
5.	Táirge/Seirbhís	An gnó séasúrach é seo nó an mbeidh sé á reáchtáil i gcaitheamh na bliana? Ag brath ar an am den bhliain conas mar a chaithfidh sí an táirge a athrú? A bheith ceart le freastal ar éilimh custaiméirí/an praghas ceart a ghearradh/rialú caighdeáin a choinneáil/seirbhís foinsí comhábhair a aimsiú/aon uaire/baisc.
6.	Iomaíocht	Cé atá in iomaíocht léi? Conas a bheidh a gnó níos fearr/USP? Conas mar a bheidh tionchar ag iomaíocht ar an bpraghas?
7.	Dlí	Cloítear le gach dlí a bhaineann le gnó a bhunú. Ceadúnais a bheith faighte/nó in ordú. Aghaidh tugtha ar cheisteanna sláinte agus sábháilteachta. Dlí fostaíochta/Dlí tomhaltóra.

3 @ 2m
(1 + 1)
Gan aon mharc do cheannteidil

(iii) Aon nóta a bhaineann leis an gcás-staidéar. 2m

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**

C.1 Cabhraíonn fiosrú gairme leat nuair a bhíonn gairm bheatha á roghnú agat.

(a) Ainmnigh an ghairm bheatha a d'fhiosraigh tú mar chuid de do Nascmhodúil CGAT. **1 mharc**

Aon ghairm bheatha a luaitear 1m

(b) Luaigh agus mínigh **trí** cháilíocht/scil atá ábhartha don ghairm bheatha seo. **6 Mharc**

1. Scileanna obair foirne
2. Scileanna cumarsáide
3. Muinín
   Etc.

A lua 1m
Míniú 1m
3 @ 2m
(1 + 1)

(c) Mar chuid de d'fhiosrú, ghlac tú páirt i ngníomhaíocht 'lasmuigh den scoil'. Cad iad na buntáistí a bhaineann le páirt a ghlacadh sa ghníomhaíocht seo? **9 Marc**

1. Foghlaimíonn tú scileanna nua ar nós scileanna cumarsáide mar go gcaitheann tú eolas a fháil ó dhaoine nó a roinnt le daoine go héifeachtach.

2. Cuireann feabhas ar scileanna pearsanta e.g. cuireann tú le scileanna pleanála/taighde/eagrúcháin.

3. Éasca feasacht/eolas a fháil faoin ngairm.

4. D'fhéadfadh taithí nua a bheith agat ar nós daoine as an ngairm a chur faoi agallamh/foghlaim faoin gcineál oibre atá ar fail/saol na hoibre.

5. Gné punainne a chomhlíonadh don Nascmhodúil ar fhiosrú gairme.

6. Chuidigh leat díriú isteach ar an todhchaí/cinntí a dhéanamh/aithne a chur ar dhaoine/níos spreagtha ar scoil.

3 @ 3
(1 + 2)

(d) Cén chomhairle a thabharfá do dhuine a bhain amach a chuid cáilíochtaí le déanaí agus a bhfuil sé deacair dó/di jab a fháil sa ghairm atá roghnaithe aige/aici? **9 marc**

1. Taithí oibre gan íocaíocht a lorg i ngnó ábhartha lena léiriú go bhfuil suim cheart agat sa réimse sin oibre.

2. Obair dheonach a dhéanamh lena léiriú go bhfuil suim agat cur le do CV/nach maith leat a bheith díomhaoin/sásamh pearsanta.

3. Cúrsaí breise a d'fhéadfá a dhéanamh a fhiosrú le go leanfaidh tú ag cur le do scileanna/athoiliúint/FÁS/breis scileanna.

4. Bí solúbtha i dtaobh na hoibre a dtabharfá faoi mar go mbeidh sin níos tarraingtí d'fhostóirí.

5. Déan scileanna pearsanta a fhorbairt, ar nós obair foirne, rud a dhéanfaidh oibrí níos éifeachtaí díot.

6. Déan teagmháil phearsanta le fostóirí/gníomhaireachtaí earcaíochta a d'fhéadfadh tú a fhostú.

7. Bunaigh do ghnó féin: deontais/meantóireacht/uaillmhian phearsanta a chomhlíonadh.

8. Téigh ar imirce: téigh chuig tír ina bhfuil do chuid scileanna/cáilíochtaí de dhíth. Tá breis oiliúna/scileanna agat a chuireann le do CV.

3 @ 3m
(1 + 2)

C.2 Tá an-tairbhe ag baint le cuairt a thabhairt ar fhiontar gnó áitiúil mar ghníomhaíocht ranga.

(a) Ainmnigh an fiontar gnó ar thug do rang cuairt air. **2 mharc**

Aon ghnólacht a ainmnítear 2m

(b) Luaigh **dhá** chuspóir a bhí agaibh ar an gcuairt a thug sibh ar an ngnólacht seo. **4 mharc**

1. Foghlaim faoin ngnólacht.
2. Cuairt a phleanáil/a eagrú go rathúil.
3. Cur le scileanna pearsanta.
4. Mír a réiteach do mo phunann.
5. Foghlaim le hobair a dhéanamh mar chuid d'fhoireann.

2 @ 2m
(0, 2)

(c) Tabhair breac-chuntas ar na príomhthosca a chuir le rath nó le teip na cuairte. **9 marc**

1. Cé chomh maith is a bhí an chuairt pleanáilte?
2. Ar thit na socruithe amach de réir an phlean?
3. Rannpháirtíocht gach duine sa rang.
4. Cé chomh fáilteach/ullmhaithe a bhí an eagraíocht romhainn?
5. Caighdeán an taighde ar an eagraíocht.
6. Caighdeán na gceisteanna a cuireadh/eolas a fuarthas.

3 @ 3m
(1 + 2)

(d) Agus gníomhaíocht CGAT á measúnú, tá an luacháil ina cuid thábhachtach den obair
(i) Mínigh cad is brí le luacháil.
(ii) Conas a dhéanfadh do rang an chuairt a luacháil? Tabhair cúiseanna leis an bhfáth go ndéanfaidís amhlaidh. **10 marc**

(i)

Is éard is luacháil ann ná athbhreithniú a dhéanamh ar ghníomhaíocht féachaint le measúnú a dhéanamh ar éirigh leis/anailís a dhéanamh ar an eolas, ag féachaint le measúnú a dhéanamh ar éirigh leis nó ar theip air nó le hathrú a dhéanamh maidir leis an ghníomhaíocht amach anseo. 2m + 2m

(ii)

1. Ceistneoir: A d'fhéadfaí a thabhairt don eagraíocht ar tugadh cuairt uirthi chomh maith leis an rang.

   Cúis: Éasca le riar/torthaí a chur i gcomparáid.
   Is féidir a chomhlánú gan ainm.
   Ní bhíonn daor de ghnáth.
   Ráta ard freagartha.
   Bíonn siad oibiachtúil.

2. Iarr tuairimí Múinteoirí/Comhaltaí na heagraíochta ar tugadh cuairt uirthi.

   Cúis: Tugann deis don rang a scileanna agallaimh/cumarsáide a chleachtadh.
   Is féidir ceisteanna a mhíniú más gá.
   Éasca le déanamh.
   Ní bhíonn aon chostas i gceist.
   Gheobhaidh tú aiseolas/athbhreithniú fírinneach ar obair foirne.

3. Caighdeán na tuairisce – an bhfuarthas dóthain eolais/eolas den chineál ceart?

   Cúis: Modh éasca le húsáid mar go gcaithfidh gach duine sa ranga tuairisc a chur ar fáil.
   Éasca comparáid a dhéanamh idir tuairiscí.

4. Athbhreithniú ar Obair Foirne – ar chuir an rang ag obair an méid a d'fhoghlaim siad?

   Cúis: An cuspóir a bhí ann ná oibriú go maith le chéile mar fhoireann.
   Bíonn gach duine sa rang ar an eolas faoin méid atá i gceist.

5. Plé sa Rang: Is féidir tuairimí agus plé éagsúla a ghlacadh san áireamh.

   Cúis: Éasca le heagrú
   Féadfaidh gach duine a bheith rannpháirteach.
   Deis le fáil amach cá mhéad a foghlaimíodh.
   Bealach maith le scileanna cumarsáide a chleachtadh/feabhas orthu a léiriú.

3 @ 2m
(1 + 1)

C.3 Déan machnamh ar an gceantar ina gcónaíonn tú.

(a) Luaigh cúis **amháin** a bhfuil do scoil suite san áit ina bhfuil sí, dar leat. **1 mharc**

1. I mbaile/gar do dhaonra mór.
2. Níl aon scoil eile i ngar.
3. Traidisiún sa cheantar
4. As bealach bóithre móra/ó thrácht mór.

Aon chúis bailí

1m

(b) Ainmnigh **dhá** chineál fiontar/eagraíochtaí sa cheantar. Mínigh buntáiste **amháin** don cheantar a bhaineann leis an dá cheann acu.

6 mharc

Cineál Fiontair

Eagraíochtaí Tráchtála	**Eagraíochtaí Deonacha**
Miondíol	Eagraíocht pobail
Déantúsaíocht	Eagraíocht carthanachta
Airgeadas	Eagraíochtaí spóirt
Iompar	
Tionscal seirbhíse	
Cruthú post	
Eagraíochtaí stáit	
Turasóireacht/Oidhreacht	

2 @ 1m

Buntáistí
1. Tá an tseirbhís a chuirtear ar fáil ag teastáil/feidhm leis.
2. Caoithiúil do chustaiméirí.
3. Cuireann fostaíocht ar fáil/cruthaíonn poist.
4. Gradam don cheantar/tarraingíonn cuairteoirí
5. Cuidíonn le gnólachtaí/eagraíochtaí eile/saoráidí níos fearr.
6. Urraíocht do scoil/don eagraíocht pobail.
7. Cruthaítear spiorad pobail/tugtar daoine le chéile.

2 @ 2m
(0, 2)

(c) Ainmnigh **dhá** dhúshlán atá faoi na fiontair/eagraíochtaí sa cheantar. Mínigh **dhá** shlí ar féidir an dá dhúshlán a shárú. **8 marc**

1. Níl an oiread airgid ag daoine le caitheamh/Cúlú eacnamaíochta/Easpa tabhartas
   A dtáirge/seirbhís a athrú/éagsúlú.
   Praghsanna níos ísle
   Luach ar airgead

2. Costas Ard
   Déan idirbheartaíocht ar phraghsanna nua le soláthróirí.
   Soláthróirí nua a aimsiú
   Athrú chuig áitreabh nua/déan idirbheartaíocht arís ar an gcíos.
   Laghdaigh an bille pá.

3. Iomaíocht ó dhaoine eile
   Bíodh earra/seirbhís ar leith agat.
   Déan cinnte go bhfuil an caighdeán níos fearr, dá bhrí sin coinneoidh tú custaiméirí.
   Praghsanna níos ísle.

4. D'fhéadfadh éileamh níos mó a bheith ar sheirbhís eagraíochtaí áirithe ach gur lú foireann/airgead a bheadh acu e.g. ospidéil
   Atheagar ar an tslí a ndéanann siad a gcuid oibre.
   Eolas a sholáthar le go dtuigfidh custaiméirí an fáth a bhfuil tú ag obair mar atá.
   Oibrithe deonacha.

5. Suíomh/tuath/uirbeach
   Ceantar iargúlta, easpa seirbhísí/gnó ar líne.
   Uirbeach – Gan Pháirceáil.

6. Bánú/Imirce
   Féilte.
   Aimsigh dreasachtaí deontais le gnólacht nua a bhunú.
   Oideachas agus cúrsaí oiliúna a chur ar fáil.

7. Ceist timpeallachta/Loitiméireacht
   Tascfhórsa a bhunú san fhiontar/eagraíocht chun aghaidh a thabhairt ar na ceisteanna/monatóireacht a dhéanamh/féachaint ar na sonraí
   Athchúrsáil
   TCI (*CCTV*)

[2 × 2m dúshláin (0, 2)]
[2 × 2m – slite lena shárú (1 + 1)]

(d) Cén chomhairle a thabharfá d'fhiontraí atá ag déanamh taighde ar smaoineamh atá aige/aici gnó a chur ar bun sa cheantar? **Ceithre** phointe ag teastáil. **10 marc**

1. Déan taighde margaidh lena chinneadh an bhfuil margadh ann/féach ar an té atá in iomaíocht leat.
2. Déan teagmháil leis an mbord fiontar áitiúil le comhairle/meantóireacht a fháil.
3. Leag amach plean gnó/le hiasacht bainc a fháil/d'infheisteoirí.
4. Tabhair faoi staidéar féidearthachta.
5. Déan iarratas ar dheontais atá ar fáil.
6. Faigh ceann de na haonaid folmha ar cíos seachas aonad nua a thógáil/faigh trealamh nó áitreabh ar léas.
7. Déan taighde ar an teacht atá ar fhostaithe oiriúnacha le go roghnóidh tú foireann atá solúbtha agus a oibríonn crua.
8. Córais iompair, gar d'aerfort/do chalafort/d'infreastruchtúr maith.
9. Seiceáil leis an gcomhairle áitiúil maidir le riachtanais phleanála/ceadúnais/ceadúnais daingnithe/cead pleanála

2 @ 3m
(1 + 2)
2 @ 2m
(1 + 1)

C.4 Toisc gur ghlac tú páirt in CGAT, tá eolas faighte agat faoi dhomhan na hoibre.

(a) Ainmnigh **dhá** chineál oibre seachas fostaíocht. **2 mharc**

1. Féin-Fhostaíocht
2. Obair Dheonach
3. Obair Tí
4. Obair Scoile/Obair Baile
5. Taithí Oibre

2 @ 1m

(b) Déan cur síos ar **thrí** bhuntáiste, nach buntáistí airgeadais iad, a bhaineann le fostaíocht. **6 mharc**

1. Taithí/scileanna nua a fhoghlaim/scileanna obair foirne.
2. Cur le féin-mhuinín/níos muiníní/féin-chomhlíonadh.
3. Gníomhaíocht shóisialta/cairdeas/caighdeán saoil/gné idirphearsanta.
4. D'fhéadfadh sochair comhchineáil a bheith ag dul duit/carr cuideachta/taisteal/ scaireanna.
5. Cinnteacht poist le go mbeidh tú ábalta pleanáil don todhchaí.
6. Cur le do CV trí obair/teistiméireacht/moltóir/teagmhálaí don todhchaí a bheith agat.

Is gá míniú a thabhairt
3 @ 2m
(0, 2)

(c) Cad is Ceardchumann ann? Mínigh **trí** chúis a dtéann daoine isteach i gCeardchumainn. **8 marc**

Déanann Ceardchumann ionadaíocht ar eagraíocht oibrithe. Déanann siad ionadaíocht ar oibrithe mar ghrúpa le cur le coinníollacha oibre.

2m
(1 + 1)

Cúiseanna a dtéann oibrithe le ceardchumainn.

1. Tacaíonn na hoibrithe ar fad lena chéile, cur le chéile.
2. Déanfaidh an ceardchumann idirbheartaíocht maidir le pá/coinníollacha oibre
3. Déanfaidh an Ceardchumann ionadaíocht ar oibrí má tharlaíonn aighneas/má thagann saincheist/bulaíocht chun cinn.
4. Tá na mílte ball níos cumhachtaí na líon beag agus is fearr sin i dtaobh idirbheartaíochta.
5. Sochar le baint as grúpscéimeanna (VHI/Comhar Creidmheasa).
6. D'fhéadfadh a bheith éigeantach

3 @ 2m
(1 + 1)

(d) Pléigh trí bhuntáiste a bhaineann oibrithe as a bheith páirteach i mbreisoideachas agus i dtraenáil i rith a saoil oibre.

9 marc

1. Feabhas ar scileanna: Seans níos fearr ardú céime a fháil ina bpost/iad a choinneáil san obair.
2. Cuidíonn le hobair a fháil amach anseo/Cuireann le do CV/Tugann rogha don fhostaí amach anseo.
3. Dúshláin nua: Coinníonn an fostaí spreagtha agus a suim san obair.
4. Mar thoradh ar fhorbairtí nua bíonn gá uasdátú seasta a dhéanamh i ngairmeacha áirithe.
5. Athraíonn fostaithe a ngairmeacha beatha anois níos minice agus mar sin bíonn cáilíochtaí nua de dhíth.
6. Luach saothair/níos mó freagrachta.

3 @ 3m
(1 + 2)

C.5 Tá socraithe ag do rang Nascmhodúl, bráisléid chairdis a tháirgeadh agus a dhíol le mic léinn do scoile mar ghníomhaíocht fiontraíochta.

(a) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** mhodh chun tuairimí a ghiniúint le haghaidh gníomhaíocht fiontraíochta. **4 mharc**

1. Ransú smaointe sa rang/bosca moltaí/meabhairmhapa.
2. Aithris a dhéanamh ar fhiontair ar éirigh leo roimhe seo.
3. Taighde margaidh a dhéanamh lena fháil amach cé ar a mbeadh díol/suirbhé/idirlíon.
4. Féach cad atá ar fáil sna siopaí.
5. Caitheamh aimsire/suimeanna.
6. Comhairleoirí/meantóir ó Junior Achievement/CEB.

2 @ 2m
(0, 2)

(b) Mínigh cén fáth a bhfuil sé tábhachtach taighde margaidh a dhéanamh sula dtugtar faoin ngníomhaíocht seo **4 mharc**

1. Gheobhaidh tú amach an mbeadh suim ag mic léinn sa táirge/cé na bliainghrúpaí a bhfuil suim acu ann le go mbeidh tú ábalta do tháirge a phleanáil bunaithe orthusan.
2. Beidh barúil agat cad a bheadh mic léinn sásta a íoc air.
3. Ba chóir fadhbanna a d'fhéadfadh a theacht chun cinn a aithint, e.g. caighdeán, an gá a bheadh le hamhábhar/caipiteal le tosú/suíomh.
4. Déan cinnte nach gcuirfear airgead amú, táirg an méid cheart.
5. Eolas ar iomaitheoirí /cad atá sna siopaí.

2 @ 2m
(0, 2)

(c) Déan amach ceistneoir chun taighde margaidh a dhéanamh dó seo. Ba chóir go mbeadh **cúig** cheist ann ar a laghad. **10 marc**

Ceistneoir

C.1 Fear ☐ Bean ☐

C.2 Cén bhliain a bhfuil tú ann? 1ú ☐ 2ú ☐ 3ú ☐
5ú ☐ 6ú ☐

C.3 An gceannófá Bráisléad Cairdis? Cheannóinn ☐ Ní Cheannóinn ☐

C.4 Dá gceannófá, an gceannófá bráisléid a mbeadh níos mó ná dath amháin orthu?
Cheannóinn ☐ Ní Cheannóinn ☐

C.5 An gceannófá duit féin iad nó mar bhronntanas? ________________________

C.6* Cá mhéad airgid a mbeifeá sásta a chaitheamh ar bhráisléad amháin? __________

Leagan amach Ceannteideal Néatacht Treoracha Eagsúlacht Stíleanna	5 mharc	5 @ 1m
5 Cheist	5 mharc	5 @ 1m

*Ceist éigeantach

(d) Leag amach rannóg na margaíochta den Phlean Gnó a dhéanfadh sibh. Cuir isteach ann gach cuid den chumasc margaíochta a bheadh curtha san áireamh agaibh. **7 marc**

Rannóg na Margaíochta:

Taighde Margaidh: Leag amach ceistneoir agus tabhair faoi thaighde de réir bliainghrúpa. Iarr comhairle ar mhic léinn eile a bhunaigh mionchuideachtaí san am a caitheadh. Bain leas as an idirlíon le smaointe a fháil ar tháirgí éagsúla. 1 mharc

Táirge	Cinntigh go bhfuil sé ar chaighdeán maith trí leas a bhaint as amhábhar ar chaighdeán maith agus go bhfuil an táirgeadh ar chaighdeán ard/USP/pacáistiú/dearadh.
Praghas	Smaoinigh ar cá mhéad a íocfaidh mic léinn le nach mbeidh an praghas ró-ard ach sách ard le costais a sheasamh agus brabach a dhéanamh/de réir an chomórtais/straitéisí éagsúla praghsála.
Suíomh	Pleanáil go cúramach cá ndíolfar na bráisléid, e.g. seastán sa scoil in áit mhaith san áit tionóil. Díol na bráisléid san áit a mbeidh gníomhaíocht scoile ar siúl ar nós imeacht spóirt nó coirm cheoil scoile/Cuir seastán suas ag ionad siopadóireachta áitiúil/aonaigh ceirde/bunscoil áitiúil.
Díolachán a Spreagadh	Conas a dhéanfar fógraíocht ar na bráisléid; déan samplaí agus glac orduithe roimh ré, tabhair an deis do mhic léinn na dathanna is maith leo a ordú. Cuir póstaeir suas ar fud na scoile agus bain leas as gléas idirchumarsáide na scoile. Díolachán a spreagadh/suíomh gréasáin.

2 @ 2m
(1 + 1)
2 @ 1m

C.6 Is cleachtadh an-luachmhar é Taithí Oibre/Scáthfhoghlaim Oibre ag mic léinn CGAT chun iad a ullmhú don todhchaí.

(a) Scríobh r-phost a chuirfeá agus tú ag lorg socrúchán oibre oiriúnach. **4 Marc**

Beannú (oscailt)
Líne an ábhair
Réamhrá
An chúis a bhfuil an ríomhphost á sheoladh
Líon laethanta/dátaí
Ráiteas ag an deireadh/an clabhsúr
CV faoi iamh
Seoladh ríomhphoist

(Aon 4 cinn)
4 @ 1m an ceann

(b) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fhreagracht atá agat, mar fhostaí, don fhostóir a thug an socrúchán oibre duit. **6 mharc**

1. Obair chrua a dhéanamh/iompar freagrach/caighdeáin a chinntiú/ionraic/freastal ar oiliúint.
2. A bheith ann in am.
3. Treoracha Sláinte agus Sábháilteachta a leanúint/freagracht a ghlacadh maidir lena sábháilteacht.
4. A bheith gléasta go hoiriúnach/bheith bródúil as an gculaith oibre etc.
5. A bheith suáilceach le comhghleacaithe oibre/custaiméirí.
6. Rúndacht/dílseacht don eagraíocht.

3 @ 2m
(0, 2)

(c) Déan cur síos ar **thrí** shlí a raibh tionchar ag do shocrúchán oibre CGAT ar do rogha gairm bheatha. **6 m****harc**

1.	An Cineál Oibre	Bhain mé/Níor bhain mé sult as/chonaic cad a bhí i gceist leis an gcineál ar leith sin poist.
2.	Scileanna de dhíth	Feiliúnach duitse, tá na scileanna agam/níl na scileanna agam.
3.	Oiliúint	Tá suim agam sa ghnó seo agus bhainfinn sult as an gcúrsa oiliúna/coláiste/bhí sé ró-dheacair nó rófhada.
4.	Ionchais Fostaíochta	Go maith/go dona.
5.	Rogha Gairme	Chuidigh le cinneadh a dhéanamh maidir le gairm.

3 @ 2m
(1+ 1)

(d) Bíonn meas ag fostóirí ar thréithe áirithe ina gcuid fostaithe. Ainmnigh **trí** cinn de na tréithe seo. Mínigh cén fáth a bhfuil gach ceann díobh tábhachtach d'fhostóir.

9 marc

Tréithe a ainmniú:

1.	Iontaofa	Caithfidh fostóir a bheith sásta nach ngoidfear stoc ná airgead.
2.	Tionscantach	Beidh fostóir ag iarraidh fostaí nach gcaithfear gach rud a bheidh le déanamh ainsint dó/a aimseoidh bealaí éifeachtacha leis an obair a dhéanamh/a bheidh ábalta déileáil leis an ní nach rabhthas ag súil leis go tapa agus go héifeachtach.
3.	Muiníneach	Beidh fostóir ag iarraidh ar fhostaithe a bheith ann in am agus ar féidir brath orthu an obair a dhéanamh ceart.
4.	Dílís	Bheadh fostóir ag súil gurb í an fhostaíocht is gaire do leas an fhostóra agus go mbeadh sé ag iarraidh obair mhaith a dhéanamh.
5.	Duine a oibríonn crua:	Beidh fostóir ag súil go ndéanfaidh fostaí a dhícheall, cion cothrom den obair a dhéanamh ar chaighdeán ard.
6.	Obair ar fhoireann:	Beidh fostóir ag iarraidh fostaithe a bheidh ag iarraidh oibriú le chéile le tascanna a dhéanamh go maith, ní mór don fhostaí a bheidh sásta comhoibriú lena chéile.
7.	Curtha i láthair go maith:	Gléasta go néata, slachtmhar, oiriúnach le híomhá dhearfach a chruthú don ghnólacht.
8.	Go maith ag cumarsáid:	Beidh fostóir ag iarraidh fostaithe a bheidh in ann déileáil go soiléir le custaiméirí/daoine eile.

3 @ 3m
1m as an ainmniú
2 @ 1m ar chúis a bhfuil tábhacht le tréith
Ní cheadaítear freagraí a thabhairt an athuair